

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/446/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914204128
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5914204128.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO, a. s., so sídlom Panenská 7, Bratislava, IČO: 35 787 783, právne zastúpeného JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom Q. 7, Y., proti odporcovi: T. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q., T. V., v konaní o zaplatenie 1.183,92 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 5C/64/2014-41 zo dňa 10.06.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v ostatnej časti súd návrh zamietol a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšku **s a** rozsudku okresného súdu **n e d o t ý k a .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.183,92 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 14,90 % ročne zo sumy 997,- eur od 15.05.2013 až do zaplatenia, ako aj úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1.183,92 eur od 15.05.2013 až do zaplatenia, ktorú sumu mu povolil splácať v mesačných splátkach po 30,- eur, splatných vždy do každého 25. dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. V ostatnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania titulom zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh vo výške 70,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 166,70 eur, ktoré odporcovi uložil ako povinnosť zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

Nárok navrhovateľa posudzoval podľa § 39, § 51, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 4 písm. k/, ods. 5, § 53a, § 54 ods. 1, § 448, § 489, § 559 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd konštatoval, že v prejednávanej veci si navrhovateľ uplatňuje svoj nárok na zaplatenie sumy 1.183,92 eur spolu so zmluvným úrokom, a to na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 28.11.2012, ktorá je svojím charakterom spotrebiteľskou zmluvou, aj keď predmetom konania je záväzok odporcu, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere (zmluva o úvere predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah), predmetná zmluva je súčasne i spotrebiteľskou zmluvou, pretože odporca vystupuje ako spotrebiteľ, nakoľko pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Ďalej konštatoval, že z toho dôvodu na právny vzťah založený vyššie uvedenou zmluvou je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z vykonaného dokazovania okresný súd mal za preukázané, že navrhovateľ poskytol odporcovi

úver vo výške 997,- eur pri úrokovej sadzbe 44,50 % ročne, RPMN 54,79 % a priemerná RPMN 46,35 %. Poskytnutý úver sa zaviazal odporca splácať v 30 mesačných splátkach po 57,48 eur, splatných vždy 15. deň v mesiaci s tým, že 1. splátka je splatná dňom 15.12.2012 a posledná splátka dňom 15.05.2015. Zároveň okresný súd mal za preukázané a medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že odporca titulom plnenia na základe uvedenej zmluvy neposkytol navrhovateľovi žiadne plnenie. Odporca neuhradil žiadnu splátku.

Ďalej prvostupňový súd dôvodil, že v predmetnej veci dohodnutý úrok z úveru vo výške 44,50 % ročne presahuje úroky, za ktoré v rozhodnom čase, v čase vzniku zmluvného vzťahu (november 2012) poskytovali úvery peňažné ústavy, a ktoré sa podľa štatistických údajov zverejnených na internete pri obchodných úveroch pohybovali ročne na úrovni 14,90 %. Podľa okresného súdu ide o prehľad úrokových mier úverov - spotrebiteľských úverov poskytnutých v období november 2012, a to na obdobie od 1 - 5 rokov.

Vzhľadom na vyššie uvedené okresný súd potom návrhu čo do zaplatenia istiny vyhovel a zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.183,92 eur, pokiaľ išlo o návrhom uplatnený zmluvný úrok vo výške 44,50 % ročne zo sumy 997,00 eur od 15.05.2013 do zaplatenia, okresný súd priznal navrhovateľovi úrok z poskytnutého úveru vo výške 14,90 % zo sumy 997,- eur od 15.05.2013 až do zaplatenia a v ostatnej časti prevyšujúcej priznaný úrok z poskytnutého úveru okresný súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

Ďalej okresný súd poukázal na to, že odporca dlžnú sumu neuhradil v lehote splatnosti, dostal sa do omeškania s plnením peňažného záväzku, pričom okresný súd priznal navrhovateľovi i úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1.183,92 eur od 15.05.2013 až do zaplatenia. Výška úroku z omeškania je v súlade s ustanovením § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

S poukazom na § 160 ods. 1 OSP okresný súd povolil odporcovi splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach po 30,00 eur, zohľadňujúc pritom súčasnú situáciu odporcu, ktorý je nezamestnaný, bez príjmu, pracuje len na verejnoprospešných prácach.

O trovách konania okresný súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 2 O. s. p. a priznal navrhovateľovi, ktorý mal neúspech v pomerne nepatrnéj časti plnú náhradu trov konania, a to titulom zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh vo výške 70,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 166,70 eur.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie čo do zamietavého výroku predmetného rozsudku, a to z dôvodov nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že navrhovateľ nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zmluvný úrok. Pokiaľ okresný súd poukázal na to, že zmluvný úrok vo výške 44,50 % ročne je neprímerane vysoký oproti úrokom požadovaným bankami pri spotrebiteľských úveroch, taktiež nesúhlasí. Nepovažuje za rozporné s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka dojednanie úrokov vo výške určenej v zmluve, uzavretej medzi účastníkmi vo výške 44,50 % ročne za stavu, keď výška RPMN v tomto konkrétnom prípade predstavovala 54,79 % a priemerná hodnota RPMN na tento typ úverov bola v čase uzavretia zmluvy na trhu SR 46,35 %. Poukázal tiež na to, že úver bol poskytnutý na dobu trvania 30 mesiacov na finančnom trhu nebankových subjektov, a to bez akéhokoľvek zabezpečenia, pričom jeho splácanie zodpovedalo finančným možnostiam odporcu. Dohodnutá odplata vo forme úroku za poskytnutie úveru je oproti odplatám, ktoré požadujú banky, teda aj priemerným odplatám vyššia, je však výsledkom jasnej a zrozumiteľnej dohody účastníkov konania uzavretej na slobodnom trhu poskytovania peňažných prostriedkov pri poskytnutí úveru bez akéhokoľvek ďalšieho zabezpečenia a predchádzajúcej skúsenosti navrhovateľa s plnením finančných záväzkov odporcu. Nebankový trh je charakteristicky vyšším rizikom nesplácania úveru, preto sú úrokové sadzby prirodzene vyššie, ako na trhu bankových úverov, na ktorom je poskytnutie obdobného úveru viazané prísnejšími podmienkami. Pri uzatváraní zmluvy boli dodržané všetky podmienky vyplývajúce z osobitnej právnej úpravy, obsiahnutej v zákone č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré odporcovi umožnili úvahu o tom, že s navrhovateľom za daných podmienok zmluvu uzavrie. Zmluva medzi navrhovateľom a odporcom bola uzavretá v čase, keď bola limitovaná výška úrokov spotrebiteľských vzťahoch, pričom táto výška úroku bola nižšia, ako pripúšťali právne predpisy a preto nebol dôvod na to, aby súd postupoval podľa názoru uvedeného v uznesení Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. Mcdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, ktorý sa zjavne vzťahuje na také úverové spotrebiteľské vzťahy, ktoré vznikli pred účinnosťou limitácie výšky úrokov z úverov.

Odporca sa písomne k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.

s. p.) postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd návrh navrhovateľa v ostatnej časti zamietol a vo výroku o trovách konania potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. Výrok rozsudku, ktorým prvostupňový súd uložil povinnosť odporcovi zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.183,92 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 14,90 % ročne zo sumy 997,- eur od 15.05.2013 až do zaplataenia, ako aj s úrokom z omeškania vo výške 1.183,92 eur od 15.05.2013 do zaplataenia, ktorú sumu povolil splácať v splátkach po 30,- eur mesačne zostal nedotknutý, keďže tento výrok nebol napadnutý odvolaním navrhovateľa.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie navrhovateľa smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nie je opodstatnené. Vo vzťahu k tomuto výroku v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Za dôvodné nie je možné označiť spochybňovanie záveru o neprimeranosti výšky dojednaného úroku zo spotrebiteľského úveru. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 6 upravuje kritériá pre posudzovanie výšky odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe spotrebiteľskej zmluvy. Podľa tohto ustanovenia, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Občiansky zákonník pojem primeranosti bližšie nerozvádza. Dojednanie neprimeraného úroku ako odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru však bez akýchkoľvek pochybností dobrým mravom odporuje. Ani dobré mravy nie sú v Občianskom zákonníku definované. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom. Ani postavenie navrhovateľa ako nebankového subjektu nedáva oprávnenie bez akýchkoľvek obmedzení určovať výšku úrokov zo spotrebiteľských úverov. Hoci v prípade nebankoviek existuje vyššia miera rizikovosti, úroky nimi požadované nesmú presahovať dvojnásobok úrokových sadzieb používaných bankami pri poskytovaní porovnateľných spotrebiteľských úverov. Týmto spôsobom je dostatočne vyjadrená zvýšená miera rizika nebankových subjektov pri poskytovaní spotrebiteľských úverov. Navrhovateľom dojednaný úrok vo výške 44,50 % viac ako dvojnásobne prevyšuje úrokové sadzby bánk pri poskytovaní obdobných spotrebiteľských úverov v novembri roku 2012. Takéto neprimerané dojednanie úroku je preto absolútne neplatné v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Za právne bezvýznamný v tejto súvislosti je potrebné označiť poukaz navrhovateľa na výšku priemernej sadzby RPMN presahujúcu 54,79 %. RPMN a úrok sú rôzne právne inštitúty, pričom primeranosť RPMN v prejednávanej veci vôbec posudzovaná nebola. Predmetom skúmania bolo len posudzovanie primeranosti úrokovej sadzby.

V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. potvrdil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako aj výroku o trovách konania ako vecne správny.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý taktiež vykazuje vecnú správnosť.

Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 224 ods. 1 s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Odporca bol v konaní úspešný, trovy konania si však neuplatnil a z obsahu spisu mu trovy odvolacieho konania nevyplývajú, preto mu ich odvolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.